GAZETA KRAKOWSKA

Nro 6.

Z KRAKOWA DNIA 21 STYCZNIA 1818 Roku WE SZRODĘ

— *Z Krakowa.* —

W ciągu dalszych czynności Nadzwyczaynego Seymu Prawodawczego Rzeczypospolitey Krakowskiey na Posiedzeniu dnia 8 b. m. JW. Stanisław Ordynat Mieroszewski Reprezentant: G. 9 Miasta Krakowa zabrawszy głos, uczynił wniosek: ażeby Zgromadzenie Reprezentantów nieprzystępuiąc do uchwalenia oddzielnie odpowiedzi na podane sobie pytania, w celu uformowania z tych zasad do prawa — poleciło Komitetowi Prawodawczemu w roku 1816 na Seymie wybranemu, ukończenie iak nayprędsze całego dzieła, to iest Kodexow Prawa cywilnego, kryminalnego, i Procedury w znaczney części już przygotowanych — z wezwaniem Rządzącego Senatu, by dzieło tegoż Komitetu iak tylko proiective ułożone będzie, wydrukować, i każdemu z członkow teraźnieyszego Seymu Prawodawczego odroczyć się maiącego, doręczyć nakazał — a na ten czas Izba Prawodawcza Komitet do przeyrzenia zredagowanych już proiektów wyznaczy — i na Rapport tegoż decydować będzie — w którym porządku stosownie do woli Wys. Kommissyi Organizacyiney pytania teraz podane — iako w przedmiotach proiektem wypracowanym obięte — przez się ułatwione zostaną.

JW. Józef Nikorowicz, Prezes Sądu Appellacyinego, iako członek Komitetu Prawodawczego w Izbie Prawodawczey zasiadaiący popieraiąc wniosek powyższy JW. Reprezentanta Mieroszewskiego, w zabranym głosie dowodził, iż znayduie z dobrem kraiu i godnością Izby Prawodawczey bardziey zgodnieyszym polecić Komitetowi Prawodawczemu przez Seym r. 1816 wybranemu — dokonczenie wypracowanego iuż w znaczney części proiektu Kodexów, iak przystąpienie do roztrzygnienia pytań od Wysokiey Kommissyi Organizacyiney podanych — a to z uwag następuiących: za przystąpieniem do odpowiadania na pytania mówi to naywięcey, iż przez dane odpowiedzi wskazaneby były pewne zasady, na których Komitet Redakcyiny dalsze swe działanie bezpiecznie opierać by mógł gdy przeciwnie działanie Komitetu w tych przedmiotach, gdzie zasady przez Izbę

Prawodawczą niebylyby przyięte, nadaremnýmby się stało — lecz z drugiey strony zwracaiąc uwagę na skutki z przedsięwziętego roztrzygania pytań wynikaiące — przedsiębranie tych pytań — ich obiaśnienie — baczność na to, aby dane odpowiedzi względnie oddzielnie poźniey pod rozwagę przypadaiących zapytań, sprzeczności niedoświadczały — pewnie czas kilko miesięczny zaymą — daley przechodząc uniwersał teraźnieyszy Seym zwołuiący czytać się daie: iż Izba Prawodawcza po zadecydowaniu zapytań, zatrudni się wybraniem oddzielnego komitetu w celu rozwinięcia czyli redakcyi zaszłych odpowiedzi, i takowa redakcya już moc prawa obowiązuiącego mieć będzie — gdy tem czasem redakcya ogólnych odpowiedzi przy naylepszych nawet chęciach Członków Komitet redakcyiny składaiących, przez przydanie warunków, lub użycie zawiłych wyrazów, same zasady od Izby Prawodawczey przyięte, w całości lub części przeistoczyćby mogła. A gdyby nawet dla zapobieżenia temu, iak z poznieyszych obiaśnień Wys. Kommissyi Organizacyyney widzieć się daie, Komitet dawnieyszy prawodawczy upoważniony był czuwać nad redakcyą nowego Komitetu — Któż sprzeczności między dwoma temi Komitetami łatwo zachodzić mogące załatwi — rzecz ta znowuby następuiącemu Seymowi do rozwiązania zostawioną bydź musiała — Nakoniec Nayiaśnieysi kraiu tego Protektorowie nadaiąc temuż liberalną Konstytucyą wyraźnie w Art. 12 zostawili Reprezentacyi Narodowey wolność ułożenia Kodexów praw Cywilnego Kryminalnego i Procedury — a zupełnie dla Nich iest rzeczą obojętną, któremi środkami Narod, czyli przez przygotowanie od Komitetu redakcyinego Kodexu, czyli przez odpowiedzi na pytania do zamierzonego celu doydzie.

JW. JX. Felix Jaroński Reprezentant Gminy 7 M. K. w obszernym głosie obeymuiącym uwagi tak w ogóle, iako i szczególe do nadesłanych w celu odpowiedzi pytań — żądał ażeby stosownie do woli Wysokiey Kommissyi Organizacyiney przystąpiło Ciało Prawodawcze do odpowiedzi na zapytania przysłane — dodaiąc, iż w odpowiedziach które stanowić będą zasady prawa, należy mieć z woli Konstytucyi wzgląd na religią Katolicką iako panuiącą — iak równie mieyscowość kraiu i ducha mieszkańców.

JW. Felix Słotwiński Reprezentant Gminy Okręgowey Chrzanów przymawiaiąc się do wniosku powyższego JW. JX. Reprezentanta Jarońskiego żądał nadto, ażeby ciało Prawodawcze przystępuiąc do odpowiedzi na Pytania przysłane z usposobieniami takiemi, iakie za potrzebne uzna — tym końcem przedsięwzięła stosowne środki.

JW. JX. Mateusz Dubiecki Reprezentant Gwiny 6 Miasta Krakowa ponawiaiąc wniosek na poprzednim Posiedzeniu uczyniony, żądał wezwania Izby Prawodawczey do decyzyi, czyli przestaie na tym wniosku to iest: ażeby bez odpowiadania na przysłane pytania — polecić Komitetowi Prawodawczemu r. 1816 na Seymie wybranemu ukończenie całego dzieła Kodexów praw stosownie do Konstytucyi.

JW. Marszałek Senator Hoszowski w odpowiedzi na powyższy wniosek JW. Reprezentanta JX Dubieckiego oświad-

czył, iż kreskowanie na Wniosek ten mieysca mieć niemoże z powodu, iż z woli Nayiaśnieyszych trzech Dworów kray ten proteguiących przez Pełnomocnych Tychże Kommissarzy w odczytaney Izbie Prawodawczey odezwie oznaymioney — Izba Prawodawcza obowiązana zatudnić się odpowiedzią na przysłane pytania i wszelkie inne działanie byłoby sprzeciwieniem się woli Nayiaśnieyszych Protektorów — gdy iednak uważa, iż w Izbie Prawodawczey nie masz iednomyślności względem przystąpienia do odpowiedzi na przysłane pytania, oświadczył daley — iż zawieszaiąc wszelkie dalsze dyskussye — okoliczności zaszłe przedstawi Wys. Kommissyi Organizacyiney.

JW. Stanisław Mieroszewski Reprezentant Gminy 9 Miasta Krakowa zabrawszy głos wniosł, ażeby przez Rządzący Senat prosić Wys. Kommissyi Organizacyiney o zezwolenie, iżby Komitet Prawodawczey na Seymie r. 1816 wybrany ukończył całe dzieło Kodexow prawa Cywilnego Kryminalnego i Procedury — a przeto i pytania podane zostaną załatwione.

JW. Antoni Hr. Stadnicki, Reprezentant Gminy Okrągowey Kościelniki żądał dodania do Prośby, ażeby Wysoka Kommissza Organizacyina odmienić raczyła Artyk: 4. swey odezwy ddato 30. Grudnia r. z. stanowiący: że wybrany Komitet Redakcyiny bez dalszego wpływu Izby Prawodawczey dopełni redakcyą, oczekuiąc: że Redakcya Kodexow przedstawiona będzie do decyzyi Izby Prawodawczey. — Żądał równie dodania, ażeby Wys: Kommissya Organizacyina zezowlić raczyła by nie dwa Komitety Prawodawcze miały mieysce, ale żeby albo Kommitet dawnieyszy zasłużony z prac i gorliwości swey Obywatelskiey do redakcyi Kodexow przez Izbę Prawodawczą był upoważniony, lub nowy wybrany, niewyłączaiąc od obieralności Członkow z składu dawnego Komitetu, inaczey bowiem między dwoma Komitetami Kollizyi obawiaćby się należało, i ukończenie dzieła tym sposobem mogłoby bydź do nieograniczonego czasu przewleczone.

Po takowych Wnioskach Izba Prawodawcza zgodziła się, ażeby życzenia powyższe przez Rządzący Senat do decyzyi Wysok: Kommissyi Organizacyiney były presłane.

W skutku czego JW. Marszałek do dnia 12 m. b. Posiedzenie Seymowe odroczył.

W dniu 12 m. b. za otwarciem Posiedzenia przez JW. Marszałka, zabrawszy głos JW. JX. Mateusz Dobiecki Reprezentant Gminy VI. Miasta Krakowa, zwykłą sobie wymową przedstawił: iż w moment upragnioney, spodziewany i pomyślney odpowiedzi na żądania Seymu z Uchwały poprzedzaiącego Posiedzenia, winien iest oddać sprawiedliwość Komitetowi Prawodawczemu na Seymie r. 1816 obranemu, iż idąc drogą Konstytucyi — drogą cnoty — drogą wiary przodków naszych — drogą nadto narodowości i ducha kraiu, zasłużył się godnie Obywatelom, Seymowi i kraiowi całemu, stosuiąc przytym głos ten w szczególności do JW. Stanisława Mieroszewskiego Reprezentanta, iako Prezyduiącego w tymże Komitecie Prawodawczym.

JW. Marszałek dla nienadeszłey odpowiedzi Wys: Kommissyi Organizacyiney na przedstawienia Seymu z Uchwały na poprze-

Szraiącym Posiedzeniu uczynione, odroczył posiedzenie do dnia następuiącego 13 m. b.

W dniu 13 m. b. Sekretarz Seymowy odczytał nadesłaną przez Rządzący Senat odpowiedź Wys: Kommissyi Organizacyiney z dnia 12. t. m. na życzenie Izby Prawodawczey z Uchwały ddato 8. m. b. przedstawione, obeymuiącą: iż pragnąc pośrodzić życzenia Reprezentacyi Narodowey z dobroczynnemi zamiarami Wysokich Opiekuńczych Dworów, zezwala odmienić postępowanie do utworzenia nowych Kodexów wskazane Ciału Prawodawczemu Reskryptem z dnia 30 Grudnia r. z. na postępowanie następuiące; Ciało prawodawcze po następionym poprzednio zadecydowaniu kwestyi prawnych sobie przedstawionych, może polecić redakcyą Kodexow Komitetowi Prawodawczemu wybranemu w roku 1816, a w takim razie Ciało Prawodawcze teraznieysze, zastępuiąc mieysce Komitetu dozoruiącego, ma moc kazać złożyć sobie Kodexa redagowane, i dopilnować, iżby się w nie niewcisnęły Ustawy przeciwne, przyiętym przez decyzyą kwestyi zasadom.

Wskutek przeto odczytaney odpowiedzi Wys: Kommissyi Organizacyiney, za iednomyślną Izby Prawodawczey zgodą, przystąpiono do uchwalenia odpowiedzi na przysłane pytania, względnie których w szczególe odczytane były opinie Komitetu Prawodawczego na Seymie roku 1816, wybranego, w wziętey z porządku z Prawa Cywilnego Części I. o Osobach Tytule I. o prawach ściągaiących się do przymiotów osobistych, uchwalono 1. Cudzoziemiec takichże samych praw używać będzie w kraiu Rzeplitey Krakowskiey, iakich tuteyszo-kraiowi Obywatele w kraiu iego używać będą. 2. Zamieszkanie osoby uważane bydź ma, do zobowiązań osobistych tam gdzie mieszka; do zobowiązań zaś rzeczonych tam gdzie posiada dobra nieruchome; względnie Urzędników publicznych uważane być ma, gdzie Urzędy sprawuią bez żadney różnicy w tey mierze między Urzędnikami dożywotnemi, a obieralnemi na czas; względnie nakoniec żony ma bydź zwyczaynie uważane tam, gdzie mąż ma stałe mieszkanie, wyiąwszy szczególne przypadki prawem oznaczyć się maiące. 3. W przypadku gdy Osoba po dopełnionym prawnem postępowaniu za umarłą ogłoszoną powróci, może czynić sądownie o rozwiązanie nowego małżeństwa przez pozostałego małżonka zawartego, lecz takowe powtórne małżeństwo przez sam powrot pierwszego Małżonka nieustaie.

Co do Aktów Stanu Cywilnego, JW. IX. Jaroński Reprezentant Gminy 7. M. K. w obszernym mianym głosie dowodził niepotrzebę tychże; po dopełnionym zaś sekretnym kreskowaniu 34 głosami przeciw ko 3 Izba Prawodawcza zamieniła w prawo iż Akta Stanu Cywilnego będą przyimowane przez Urzędników umyślnie na to postanowionych, któremi w powszechności będą Duchowni, w szczególnych tylko przypadkach przez prawo oznaczyć się maiących Swieccy. Nakoniec Pełnoletność bez różnicy płci ustanowiona została, po skonczonym roku życia dwudziestym pierwszym.

Poczem JW. Marszałek Posiedzenie do dnia następnego 14 m. b. odroczył.

Leon Chwalibogowski
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 13 Stycznia.

Jego Królewicowska Mość Xże Pruski Wilhelm, wyiechał z tey stolicy d. 10 b. m. w dalszą podroż do Berlina.

Wypis z Rozkazów dziennych do woyska Polskiego Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Konstantego.

— Dnia 30 Grudnia 1817. —

Za Naywyższym Rozkazem,

Przeniesieni zostaią.

W jeździe: Z pułku 3go strzelców konnych. Major Dłuski, do pułku 1go strzelców konnych. — Z pułku 4go Ułanów, Kapitan Strączyński, do korpusu Żandarmeryi.

Otrzymuią żądane dymissyie

Dla interessów familiynych

W piechocie Z pułku 2go strzelców pieszych, Porucznik Joachim Zieliński.

W jeździe: Z pułku 3go strzelców konnych, Porucznik Maurycy Kisiel, i Podporucznik Dominik Perekładowski. — Z pułku 3go Ułanów, Podporucznik Józef Mikosza,

Dla słabości zdrowia.

W korpusie Artylleryi i Inżynierów: Użyty w Kommissyi Rządowey Woyny, Kapitan 1wszey Klassy Inżynierów, Michał Kado, w stopniu Majora z pozwoleniem noszenia munduru woyska,.

Otrzymuie pensyią.

W piechocie: Uwolniony od służby Rozkazem Dziennym z dnia 8 Listopada r. b. z pułku 4go liniiowego, Kapitan Dąbrowski, z pozwoleniem noszenia munduru, za wstawieniem się Pułkownika Mycielskiego, Dowódzcy tegoż pułku, który zasługuie na moie ukontentowanie przez stan, w iakim wspomniony pułk się znayduie, i który mię zadowalniał ciągle od początku swoiey Organizacyi.

Oddalony zostaie ze służby za przedstawieniem Jenerała Dywizyi Rożnieckiego dla niezdolności dopełnienia przyzwoicie swoich obowiązków.

W jeździe: Z korpusu Żandarmeryi, Podporucznik Malinowski.

Wykreśleni zostaią z Kontroli dla niestawienia się w pułku

W piechocie: Przykommenderowany do pułku 4go strzelców pieszych, Porucznik Radecki.

Z woyska: Major Gryński, zmarły w dniu 24 b. m.

Delegacyia Administracyyna w Zastępstwie Rady Stanu Królestwa Polskiego.

W skutek Ustawy Namiestnika Królewskiego z dnia 20 Lutego 1816 r. artykułu 38 podaie do wiadomości stron interessowanych, iż następuiące sprawy pod iey ostateczne wyrokowanie oddane, na wokadę wpisane zostały:

Z Dzierżawnych:

Floryiana Łempickiego Dzierżawcy folwarku Narodowego Dąbrowska, w Woiewództwie Mazowieckiem.

Hass Naddzierżawcy Ekonomii Lenie Wielkie, w Woiewodz: Płockiem.

Maruszewskiego Naddzierżawcy Ekonomii Narodowey Paięczno wraz z Poddzierżawcami, w Woiewódz: Kaliskiem.

Antoniego Lelowskiego Dzierżawcy wieczystego dochodów pierwey do Instytutu S. Ducha należących, późniey zaś na fundusz edukacyi publiczney przeznaczonych w mieście Łomży, w Woiewódz: Augustowskiem.

Nakoniec zapadłe wyroki ostatecznie w sprawach, iako to:

Z Dzierżawnych:

Sarneckiey Dzierżawczyni Starostwa czyli klucza Groiec w Ekonomii Goszczyn położonego, do Kommissyi Woiewództwa Mazowieckiego.

Pawła Grąbczewskiego i Jego Cessyionaryuszów

ryiusza Rafała Cichockiego Dzierżawców folwarku Łątczyn i Budne, do Kommissyi Woiewodztwa Płockiego przesłane zostały.

Działo się w Warszawie dnia 8 Mca Stycznia 1816 roku.

(Podpisano) *Wybicki S. W. P.*
(Podpisano) *Misiewicz* Pisarz.

Z *Wilna d.* 21 *Grudnia.*

Stosownie do poprzednich obwieszczeń, odprawiało się tu załobne nabożeństwo za duszę ś. p. Tadeusza Kościuszki.

Dnia 10 t. m. w Kościele S. Kazimierza, od godziny 6tey zrana, zaczęto śpiewać wigiliie i ciągle odprawiały się msze czytane i śpiewane, przez XX. Dominikanów, Augustyanów, Bernardynów, Karmelitów trzewiczkowych, Franciszkanów, Karmelitów bosych, trynitarzów, Kanoników regularnych, Piiarów i Bazyliianów. O godzinie 10tey wyszła msza wielka, Biskupim obrzędem celebrowana prz JO. Xięcia Biskupa Suffragana Wileńskiego i Kawalera Puzynę. Po mszy miał kazanie JX. Nosewicz, Kaznodzieia katedralny. Nastąpiło śpiewanie *Castrum doloris*, obrzędem Biskupim, przez trzech Biskupów, celebruiącego, i JWW. Suffraganów, Kurlandzkiego Kossakowskiego, i Trockiego Kundzicza, oraz Prałatów JWW. JXX. Archidyakona i Kawalera Dłuskiego i Kantora Officyała Cywińskiego, z licznem gronem Kleru i Duchowieństwa. JW JX. Archimandryta Joil obecnym był całey ceremonii. Potem JW. Radca Stanu i Kawaler Römer, Marszałek Powiatu Trockiego, miał mowę, która rozrzewniła równie mowcę, jak słuchaczów. Nabożeństwo odprawiło się w obecności naczelnych urzędników Guberuii Członków Rządu, Sądownictw, Marszałków i Delegowanych z Powiatów, tudzież osób znakomitych płci oboiey i wszelkiego stanu ludzi, licznie zgromadzonych. — Muzykę żałobną, kompozycyi JP. Kozłowskiego, kompozytora przy dworze Jego Cesarskiey Mości, wykonywali amatorowie i artyści muzyczni do śpiewów łączyli się tuteysi artyści drammatyczni.— Na pięciu stopniach katafalku wznosiła się granitowa piramidalna kolumna, na którey postumencie ze strony przedniey, czarna tablica z następuiącym złotemi literami napisem:

Ducem fortissimum Pientissimum *Civem. Libertatis et Reipublicae Vindicem Propugnatorem acerrimum. Iustitiæ. Humanitatis. Beneficentiæ laude cumulatissimum, acerba morte ereptum. flebiliter luget. & civium qui sunt & nascentur œternæ memoriæ tradit. commendat. Patria gratissima.*

Powyżey osoba, wyobrażaiąca oyczyznę płaczącą nad urną, na którey napis: Tadeusz Kościuszko: po bokach, osoby wyobrażaiące Stałość i Dobroczynność, pod niemi napisy:

Pod wyobrażeniem stałości.

W dwóch światach praw człowieka obrońca waleczny;
Konaiącey Oyczyzny wziął styr niebespieczny:
Spełnił się wyrok smutny... runął gmach wspaniały...
Padliśmy — a on niedał upaść nam bez chwały!
Zniknie pamięć, na śpizach i marmurze ryta,
Lecz Cię w sercach Polaków potomność wyczyta.

Pod wyobrażeniem Dobroczynności.

Wśród szczęścia i niedoli, wpośród boiów wrzawy,
Gardził krwawym wawrzynem ludobóyczey sławy:
Iedną ręką zwyciężał, drugą łzy ocierał;
Tkliwy na los współ-ludzi, żył, walczył, umierał.

Z kolosu ukazywała się trumna, nad nią w płaskorzeźbie Sława, trzymaiąca popiersie Kościuszki. — Po czterech rogach katafalku wznosiły się piramidy, ułożone z broni żołnierskiey i rozmaitego rynsztunku woiennego, a na ich wierzchołkach chorągiew z herbami narodowemi. — Kolumny, galeryia wewnętrz naokoło kościoła, galeria kopuły, kapitele filarów, kilka tysiącami lamp i świec były oświecone. Dla muzyki osobny balkon był przysposobiony.

Następuiącego dnia 11 od samego poranku odprawiały się wigilie i msze, a po nich nabożeństwo wielkie, śpiewane przez chór, złożony z kleru i młodzi zakonney JXX. Missyionarzów, na które również iak dnia poprzedzaiącego, zebrało się liczne zgromadzenie różnych stanów obywateli i mieszkańców, iako też studenci Uniwersytetu i gimnazium.

Dnia 13 w tymże kościele obywatele miasta Wilna odprawili żałobne modły, w czasie których cechy chorągwiami zniżonemi przykrywały katafalk. Mowę miał JP. Giec Burmistrz.

Dnia 11 obywatele wyznań Ewangelickich, w swoim kościele, w obliczu urzędników, obywateli i licznego zgromadzenia wszelkiego stanu ludzi, odprawili żałobne nabożeństwo, rozpoczęte o godzinie 10 przez wielką muzykę żałobną z amatorów i artystów złożoną, po odspiewaniu kilku strof pieśni żałobnych, z odgłosem organu, nastąpiło Kazanie JX. Nicolai, kaznodziei zgromadzenia Ewanielickiego. Po niem muzyka. Następnie mowa JX. Łabowskiego, Kaznodziei Ewanielików Reformowanych, po którey muzyka i mowa przez JP. Karola Wagnera, 9 klassy aptekarza, Medyc. Wileńs. i innych Towarzystw członka. Requiem exekwowano przez orkiestrę i amatorów, pieśń z chórem i organem, nakoniec benedykcya zakończyła ten obchód. Kościoł do późna otwarty, przez wielką liczbę ludzi różnego stanu, był odwiedzany. Srodek kościoła zaywował Katafalk, żałobnym kirem okryty, na nim trumna pod obszernym baldakinem tegoż koloru. Na czele katafalka umieszczony pomiędzy zbroynemi rycerzami, ku niey nachylonemi, portret zmarłego. Przed nim na podniesionem wezgłowiu między chorągwiami, symetrycznie ułożonemi, leżały znaki woienne: pancerz, szyszak, tarcza, szabla, otoczone różną bronią. Przy kolumnach przodowych jeniusze trzymały napis następny:

Nieśmiertelność, wieczne życie,
Cnotliwych mężów nagroda:
Umieści go w Niebios szczycie,
Imie iego wiekom poda.

Cały dni tych obchód podeymowany był z dobrowolnych składek obywateli. Duchowieństwo i zakony bez żadney nagrody poświęciły swą pracę. JXX. Missyonarze również bez nagrody, pozwolili kościoła i ozdób żałobnych, a staraniom JX. Laudońskiego, Proboszcza tegoż kościoła, należy się kierunek w większey części robót. Myśl do budowy katafalku, i różnych na nim wyobrażeń, podał W. Professor Rustem, a exękwował JP. Głowacki, zna-

łomy artysta. Napis łaciński ułożył W. Professor Groddeck, a oba napisy Polskie wierszem, na dwóch stronach postumentu kulumny piramidalney w Kościele S. Kazmierza, są układu JP. Fr. A. Grzymały.

Utrzymanie porządku, należy się stósownym rozporządzeniom JW. Radcy Kollegialnego i Kawalera Szłykowa, Naczelnika tuteyszey policyi, i przeznaczonym od niego urzędnikom policyynym. — Zebrana w dniach tych iałmużna, podzielona na ubogich, szpitale i więzniów, uczyniła do 6,933 zł. 10 gr.

Izraelici w szkole swey odprawili także obchód żałobny.

Dziś Tatarowie podobnyż dopełnili obchód w tuteyszym Meczecie.

Z Włoch d. 27 Grudnia.

Bawarski Poseł przy Dworze Turyńskim, Hr. Seiboldsdorfer, na wstępney audyencyi d. 22 b. m. oddał Królowi list wierzytelny. — Król Sardyński mianował d. 15 b. m. Biskupow na wakuiące 4 biskupstwa Aosty, Alexandryi, Asti i Alby. — Rozporządzenie Króla Sardyńskiego pod d. 7 Października nakazuie przywiedzenie do skutku ustąpionego temu Monarsze przez Papieża w d. 21 Sierpnia 1817 feudalnego prawa do biskupstwa Nowary za rocznie opłacać się maiącą kwotę 800 Skudow Rzymskich, w moc którego biskupi Nowary nosić będą tytuł Xcia Giulio i Orta, i prowincyia Nowary podzieloną została na dwa powiaty Orta i Gozzano.

Dwor Toskański przedsięwziął d. 11 Grudnia podroż z Pisy do Liworna, gdzie między innemi zabawami młoda Xiężna Następczyna pierwszy raz używała przejażdżki morskiey.

Przed kilku tygodniami przywieziono z Papiezkich Marchiy i prowincyi Romana wiele więźniow stanu do Rzymu, których częścią w zamku S. Anioła, częścią w innych więzieniach osadzono. Jak mowią mieli oni uknować spisek na obalenie rządu przez podniecenie pospolitego ludu do palenia, rabunku i t. d. U niektórych uwięzionych znaleść miano broń i puginały. Niepodległość Włoch i nieprzyzwoity rząd duchowny miały służyć za pozor do powstania. Przeszłego ieszcze lata uknowany był podobnyż spisek, i w nocy d. 24 Czerwca uderzyć miano na Maceratę, iedną z stolic w Marchiiach, dzwonić na trwogę, zapalić miasto i wyrznąć wskazanych nieprzyiacioł. Lecz zawczasu rzecz odkrytą została, i Gubernator Kardynał Nembrini i dowódzca mieyscowy mieli dosyć czasu do sprowadzenia więcey woyska. Nininieyszy spisek uważaią iako dalszy ciąg owczesnego, i przypisuią go taynemu towarzystwu Carbonarow, którzy się z królestwa Neapolitańskiego do prowincyy Papiezkich przenieśli. — (Pomiędzy uwięzionemi teraz znayduie się wiele znakomitych osob, iako to Hr. Cezar Gallo d'Osimo, dwoch Szlachty z Fermo Montri i Sylvestri, Hr. Fonbrioni z Ceseny i Bankier Paxi z Ankony.)

Pod Frosinone stoczyć miano szczęśliwą walkę z rabusiami, w której poledź ich wielu miało, a między innemi znany Calabresotto, którego głowę na widok publiczny wystawiono.

Mowią, iż Bononia powtorzyła próźbę do Papieża o przywrócenie dawney municypalności.

Xiężna Luki obrać miała na swoie mieszkanie Marlia i czasami tylko w Luce mieszkać będzie. Oczekuie ona dwoch batalijonow Hiszpańskiiey piechoty, które iey Król Brat na osadę do Luki i innych mieysc poseła.

Król Neapolitański postanowił rozporządzeniem z d. 6 Grudnia, iż występni żołnierze nie maią nadal do regularnego woyska należeć, ale będą z nich dwa oddzielne batalijony utworzone, z których ieden stać będzie w Gaecie, a drugi w Sirakuzie. Poprawiaiący się żołnierze przenoszonemi będą w miarę poprawy od 4 do 1wszey kompanii, a z tey dopiero do regularnego woyska.

DODATEK DO Nro 6. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 2 STYCZNIA 1818 Roku WE SZRODĘ.

— *Z Krakowa.* —

Loża Krakowska obdarzyła Towarzystwo Dobroczynności, Tysiącem złpol: na wsparcie Domu Ubogich.

Z Londynu d. 3 Stycznia.

Niezwłocznie ma bydź ½ milliiona pięcio-szylingow wybitych i do banku oddanych.

Jakże szczęśliwie (wyraża iedno z pism tuteyszych) zaczenamy teraźnieyszy nowy rok! Jleż nie należy dziękować Opatrzności! W roku przeszłym zachodziły u nas zaburzenia, poruszenia ludu i buntownicze schadzki; teraz pod mądrym rządem używamy szczęśliwości, iakiey tylko używać można.

Protestanci tuteysi pod prezydencyią Xcia Sussexu obchodzili d. 31 Grudnia w gospodzie Londyńskiey 3cią stoletnią reformę.

Odebraliśmy gazety Amerykańskie do 30 Listopada. Gazeta urzędowa Inteligencer donosi o przybyciu do północney Ameryki upoważnionych sprawuiących interesa od nowych rządow w południowey Ameryce Wenezueli, Chili i Buenos-Ayres, iako też, iż też rządy wysłały ajentow do rożnych portow północney Ameryki dla dopilnowania ich interessow. — D. 14 Listopada odpłynęła z Nowegoiorku eskadra północney Ameryki dla krążenia w odnodze Mexykańskiey. — Z wyspy S. Tomasza nadeyść miała wiadomość, że Jenerał powstańcow Boliwar odniosł dwa znakomite zwycięztwa nad Hiszpanami. — Montevideo trzymaią ieszcze zawsze Portugalczykowie osadzone. Większa część woyska Artigasa przeyść miała do woysk Buenos-Ayres. Jenerał Martin znacznie zmocnił się w Chili. — Pani Paterson, pierwsza małżonka Hieronima Bonapartego, przybyła z Filadelfii do Wasingtonu, a małżonka Piątkowskiego, który znaydował się przy Bonapartem na wyspie S. Heleny, z Anglii do Filadelfii. — W Wasingtonie otworzone zostały posiedzenia kongressu.

Posiadłości W Brytanii i ich ludność są następuiące:

Angielskie wyspy w Europie zawieraią 112,831 mil kwadratowych obwodu i 17 mill. mieszkańcow, oprocz Gibraltaru, liczącego 16,000 mieszkańcow, Malty 95,000 mieszkańcow, Helgoland 150 mieszkańcow, i wysp Jońskich.

W Azyi posiada Angliia Jndyią, liczącą 51 mill. mieszkancow, wyspy Sumatra 4000, i Ceylon 20,000 mieszkańcow.

W Ameryce należy do Anglii Kanada z 230,000 mieszkańcow, Newfoundland z 10,000, Cap-Breton z 5000 Nowa Szkocyia i Nowy Brunświk z 40,500, Jamaika z 285,000, wyspy Bermudzkie z 12,000, Barbadoes z 90,000, S. Chrystofa z 23,000, S. Troycy z 20,000. S. Łucyi z 10,000, Nevis i Montferat z 20,000, Dominika z 16,200, Grenada z 25,000, Tabago z 20,000, St. Vincent z 13,000, Surynama z 46,000, mieszkańcow.

W Afryce posiada Angliia Sierra Leona z 1000 mieszkańcow, Przylądek Dobrey nadziei z 65,000, wyspę S. Heleny z 5500, wyspę Maurycego z 10,000 mieszkańcow. — Nowa-Süd-Wallis zamieszkała dotąd tylko od 15,500, Anglikow, iest prawie tak wielka iak Europa.

Ogółem Król W. Brytanii panuie nad kraiem wynoszącym do 1,280,350 mil kwadratowych i przeszło nad 69,124,800 poddanemi, a przydawszy do tego Hanower przeszło nad 70 milliionami ludzi. Państwo iego iest dwa razy większe od Rossyi i po Chinach nayobszernieysze na ziemi.

Z Paryża d. 2 Stycznia.

D. 31 Grudnia deputacyia od Parow i izby Deputowanych powinszowała Królowi w sali tronowey nowego roku. Wczoray po Mszy przyymował Król powinszowania od swey Rodziny, a o godzinie 2. zpołudnia od posłow zagranicznych.

Wyszło tu iuż rozporządzenie Królewskie, podług którego stosownie do postanowienia izb prawodawczych, dzienniki i inne pisma peryiodyczne umieszczaiące wiadomości polityczne, nie mogą iak tylko za pozwoleniem Królewskiem w roku 1818 wychodzić.

Na mocy rozporządzenia Królewskiego założona zostanie usposobiaiąca szkoła woyskowa, w której uczyć się będzie kosztem rządu 300 synow officerow ubogich, a 200 młodzieży za zapłatą. Oprocz tego urządzona bydź ma wyższa woyskowa szkoła dla 300 uczniow, do którey uczniowie przechodzić będą z tamtey doszedłszy roku 16go.

X. Pradt pracuie znowu nad nowem dzielem o Ameryce.

Xże Wellington miał onegday długie z Królem naradzenie. Odiedzie w krotce do Cambrai, a w Marcu tu znowu przyiedzie.

Xże Feltre, były Minister woyny, miewa często prywatne audyencyie u Króla.

Kommissyia izby Deputowanych, trudniącą się zgłębieniem proiektu do ustawy względem rekrutowania do woyska, proponować ma ważną odmianą w 6 tytule tyczącem się postępowania na wyższe stopnie.

Z Madrytu d. 18 Grudnia.

Król wydał względem przyszłego uzupełniania woyska rozporządzenie, do ktorego wstęp iest następuiący: Gdy wolą iest J. K. Mci. uwolnić znaczną liczbę żołnierzy, ktorym czas służby wyszedł i zastąpić ich nowo wybranemi, przeto na wniosek naywyższey woienney Rady rozkazał pod d. 1 Maia r. z. 1) powszechny rekrut do woyska podług dotychczasowego zwyczaiu; 2) aby woyskowe i cywilne władze użyły wszystkich środkow do chwytania zbiegow i odstawiania ich do ich chorągwi; 3) ograniczył czas służby milicyi, która wniydzie do służby woyska liniiowego do lat 4) Ale gdy roz-

kaz takowy nie przyniosł pożądanego skutku, J. K. Mość zniewolony zatem został po zasięgnieniu zdania Rady woienney do postanowienia powszechnego zaciągu do woyska, od którego wyiętemi tylko są iak dawniey iedynacy synowie, dzieci wdow od rządu płatnych professorow, patronow, notaryiuszow, artystow maiących dyplomaty i w ogóle dawniey wolne od służby woyskowey osoby. Dla uniknienia iednak wszelkiey w tym względzie wątpliwości, stanowi się 1) iż Szlachta używaiąca w całey obszerności swoiego szlachectwa nie iest od zaciągu wolną, ieśli los na Szlachcica padnie; ale służyć będzie iako żołnierz szlachecki, lub ieśli iest dosyć maiętny iako kadet. W obu iednak przypadkach obowiązany iest służyć 8 lat, bez oddalenia się kiedy zechce, iak ochoczo przystaiący. Gdyby nawet został kapralem lub sierżantem, uważany zawsze będzie iako żołnierz szlachecki. Zresztą od służby okupić się może 5000 fr. 2) Nie są wolni klerycy, poki nie maią święcenia, 3) Nowicyiusze zakonni bez rożnicy; 4) Tytularni urzędnicy sądu Jnkwizycyi, krucyferowie, bracia zakonni, kommissarzowie, &c: ieżeli nie są od Króla patentami opatrzonemi. — Liczba dostąwić się maiących; w przeciągu czterech ieden po drugim następuiących lat do służby woyskowey ludzi wynosi 71,800.

Admirał Cajetano, znakomity officer morski, który iest na wygnanie skazany, ponieważ służył Stanom, posłany zostanie do Kartageny dla urządzenia administracyi morskiey; ale uważany zawsze ieszcze będzie iako wygnaniec.

Spólnicy spisków Porlier i Lascy maią w krótce bydź sądzonemi.

Od 1 Stycznia wszelkie bawełniane zagraniczne materyie znayduiące się w królestwie Hiszpańskiem będą skonfiskowane, co fabrykom Angielskiem śmiertelny cios zada.

Z Bruxelli d. 31 Grudnia.

Luxemburg, który iest twierdzą związku Niemieckiego, ma bardziey bydź umocnionęm, na co kraie związku Niemieckiego pieniędzy dostarczą.

W mieszkaniach żon wygnańców Francuzkich Guyot i Cochois-Lemaire szukano obu dla ich aresztowania, ale nie znaleziono.

Rozporządzenie Królewskie zostawia miastom do woli pozwolić lub nie, na licytacyią u siebie zagranicznych fabrykatów i towarów. Miasto Tournay wydało w tey mierze takowe rozporządzenie: Materyie mogą tylko na sztuki, a drobne towary, porcelana, szklanki i. t. d. po iednym do 6 tuzinów razem bydź sprzedawane.

Podług Antwerpskiey gazety 4 złodzieiów chciało z tamteyszey wieży na wałach proch wykraść. Dla podeyścia i odstraszenie będącego na straży żołnierza, poubierali się w ośle, niedzwiedzie, i. t. p. skóry. Za ich zbliżenizm się, żołnierz nie sądził, aby na zwierzęta wołać: Kto idzie? ale zaraz do nich wystrzelił. Ludzie w zwierzęcych skórach nie spodziewali się takowego przyięcia. uciekali iak który mógł; ale na wystrzał przybiegła straż z odwachu i schwytała zaraz osła, a reszta iest śledzona.

Z Stambułu d. 1 Grudnia.

Podług listów z Alexandryi w Egipcie Basza Egipski odebrał przyiemną wiadomość, o zwycięstwie, które syn iego

w kraiu Jemen (w Arabii) nad Wechabitami odniósł. Zdaie się, iż rzeczony Basza stara się pod swoie panowanie podciągnąć większą część Arabii, któremu poddały się iuż Medyna, Mekka, i t. d.

Handel na morzu czerwonem ożywia się coraz bardziey. Od nieiakiego czasu przybyło wiele okrętów, a między temi ieden Angielski, z Chin i wschodnicy Jndyi do Suez, gdzie rospoczął się dawno zaniedbany iarmark.

Podskarbi Baszy Egipskiego odpłynął d. 27 Pazdziernika z Alexandryi do Stambułu z znacznemi, bo przeszło millon piastrów wynoszącemi podarunkami dla W. Sułtana, w kleynotach, pieniądzach, i t. d. Sam rząd na konia szacuią 110,000 piastrów. Płyną na toż przeznaczenie 3 Słonie, 2 Lwy i wiele dzielnych koni.

Dnia 19 i 20 Stycznia 1818.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr
Pszenicy	26	—	24	—	22	—	20	—
— Zyto	20	—	19	—	18	—	17	5
— Jęczmienia	21	—	19	15	17	15	16	15
— Owsa	12	—	11	15	11	—	10	15
— Jagieł	46	—	42	—	38	—	36	—
— Grochu	22	—	21	—	20	—	19	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Bieg Pieniędzy w Wiedniu d. 14 Stycznia,
Czer. Zł. Hollenderski Szeinami Zł. r.
Czer. Zł. Cesarski.
Moneta konwencyyna za 100 . Zlr. 296

W Krakowie d. 19 Stycznia.
Czer. Zł. Holl: monetą Courant Złp. 19 gr. 6.
— detto Cesarski . . — — 18 — 24.
Fryd. Pruskie . . . — . 34 — —
Luidor . . . . — . 36 — —
Zoto frankowy . . . . — . 31 — 20
Szeiny Wiedeńskie za 100 — . 287 — —
Złoty ryński Szeinami . — . 1 — 12

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do wiadomości, iż w Biórze Wydziału w dniu 29. b. m. od godziny 10. zrana odbywać się będzie Licytacya Publiczna Dzierżawy przewozu Skarbowego na Wiśle pod Zamkiem Krakowskim, na lat 3. i miesięcy 4. to iest: na czas od dnia 1go Lutego r. b. do ostatniego Maia 1821. roku. Cena pierwszego wywołania, wynosi Złpol: 846. rocznie, należytość z Licytacyi wynikła opłacona będzie ratami Kwartalnemi zgóry. Vadium stanowi kwota 84. Złpol: 18. groszy, od Licytacyi Zydzi nie są wyłączeni, o innych warunkch w Biórze wyżey nadmienionym wiadomość każdemu udzieloną zostanie. W Krakowie dnia 8. Stycznia 1818.

Linowski S. P.
Gadomski S. W.

Sędzia Trybunału pierwszey Instancyi Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Wyrokiem Trybunału swego do sprzedaży Domu pod L. 143 na Pędzichowie w Krakowie leżącego, do spadku Błażeia i Tekli Dembczyńskich należącego z dnia 11 Października 1817 r. między temiż sukcessorami wypadłym Delegowany, podaie do wiadomości, iż przysądzenie przygotowawcze rzeczonego Domu na instancyią Tomasza Szymczykiewicza w imieniu swoim iako współ dziedzica, i w imieniu córki Konstancyi sprawę działową przeciwko Woyciechowi Dembczyńskiemu i Bratu iego Jakobowi popieraiącego, w Domu posiedzeń Trybunału o godzinie 3ciey po południu dnia 23 Lutego 1818 roku przed podpisanym odbędzie się, Summa na pierwsze wywołanie ustanowiona iest przez Akt Detaxacyi w ilości 4637 zł. pol. 20 gr. Życzący sobie nabycia tegoż Domu winien iest złożyć przy rozpoczęciu licytacyi vadium w kwocie 463 złp. 23 gr. iako dziesiątą część wynoszące. Resztę warunków licytacyi chęć maiący popierania przeyrzeć mogą w kancellaryi Trybunału.

W Krakowie dnia 15 Stycznia 1818 r. *Ostoszewski, S.*